

Vážení organizátori,

Milí autori,

Veľactení hostia,

Dovoľujem si Vám sprostredkovať niekoľko slov a myšlienok o výsledkoch tvorivej činnosti, ktorá prebiehala v lete tohto roku v prostredí mesta Nitra. Stretnutie ľudí so záujmom o výtvarnú činnosť rok čo rok organizuje Krajské osvetové stredisko v Nitre, pod názvom Pohľady do umenia. Tento 10. ročník medzinárodného sympózia neprofesionálnych výtvarníkov mal podnázov Reflexie.

Reflexia chápeme ako doraz či zrkadlenie, ale tiež ako zahĺbenie a kontemplatívne premýšľanie. Vo svojej podstate ide o stupeň vedomia o vlastnom zážitkovom prúde, o procese vlastného vedomia. Ide o uvedomenie si niečoho, čo si bežne neuvedomujeme.

Podobne môžeme pristupovať k obrazom.

Ak sa necháme zlákať povrchom obrazu, môžeme vidieť farby a škvrny, potom v nich uvidíme tvary, ktoré nám ukážu viac. Ideme pod prvý povrch a vidíme knihy, knižnicu, architektonický detail, svetlo prenikajúce cez okno, zákutia miest, ľudské obydlia, záhrady, parky, parkovisko, ulice. Môžeme objavovať miesta konkrétneho mesta.

Nitra je dosť dobrým miestom a témou pre vznik obrazu, či už v podobe maľby, kresby, fotografie či sochy. Mesto je bohaté na staré i nové architektonické a urbanistické štruktúry, ktoré sú dôkazom histórie i prítomnosti života ľudí na tomto mieste. Mesto ako miesto stretnutia, miesto posedení a rozhovorov, teplých rožkov i slov, sviežich vín a sviežich rán. Ruch mesta sa strieda so zvukom zvonov, nielen tých z kostola, a mís, nielen tých z jedálne. Ruchy a suchy strieda ticho a jemný šelest. Srdce bije v pravidelnom rytme. Záznam z diára : Zdenka Smrečková, KOS, Pohľady do umenia, 10. ročník, Nitrianska Synagóga, výstava, inštalácia 𐄂𐄃

Výstavu výtvarných diel a dielok charakterizuje pestrosť farieb, pestrosť tvarov, pestrosť rukopisov. Jednotlivé obrazy, od rôznych autorov, sa dajú spájať do dvojíc, trojíc a n-tíc a tak spolu vytvárajú diptych, triptych či n-tych. Je to mozaika, kde jednotlivé časti spolu tvoria jeden kompaktný celok, podobne ako jednotliví účastníci medzinárodného sympózia vytvárajú kompaktné telo abstraktného a predsa živého a konkrétneho tvora sympózia.

Sympóziu je pôvodne hostina, kde sa vedú duchaplné rozhovory. Podobne aj my, tu na tomto mieste, sme účastníci na tejto hostine, ktorá môže byť príležitosťou pre otvorený a priateľský rozhovor. Stretnutie s priateľmi je dôvod na radosť, radosť je stav, ktorého nikdy nie je dosť.

Počas sympózia sme si prešli viacerými atrakciami. Spomeniem komentovanú prehliadku horného mesta, návštevu diecéznej knižnice ale aj koncert krištáľových mís a v neposlednom rade prednášky a workshopy drahých lektorov.

Pri dnešnej príležitosti sumarizácie, obhliadnutia, reflexie Vás pozývam k obhliadke obrazov a diel, ich súzvukov a protikladov. Objavujte skryté v zjavnom, odkrývajte zahalené do škvŕn, farieb a tvarov. Vnímajte obraz za obrazom, obraz človeka, ktorý ho vytvoril. Vnímajte človeka, ktorý je vedľa vás a vnímajte človeka, ktorým ste sami. Vnímajte to, čo je za človekom, čo je za vami, čo je vo vás.

Sochár by povedal: V priestore okolo nás obvykle vnímame hmotné objemy a nie prázdno medzi nimi. Sústreďme sa na objekty a nie na vzťahy, ktoré vzájomne vytvárajú. Zaznamenávame priebeh ciest, počiatok, cieľ, ich klukatosť a nie ich smerovanie. Možno, že to podstatné sa skrýva medzi objektmi - v zdanlivo prázdnom medzipriestore, v charaktere samotných vzťahov, v neviditeľných kríženíach ciest.

Maliar by povedal: Na obraze vnímame farebné škvrny ako niečo iné. Ako to, čo vieme a chceme vidieť. Sústreďme sa na tvary a hľadáme tváre, to čo poznáme. Maľujeme okolie a maľujeme seba. To, čo vidíme sme my. Neustále vytvárame autoportrét.

Kurátor by povedal: Usporadúvam autoportréty tak, aby vytvárali sieť prepojení a zviditeľnili neviditeľné stretnutia blízkeho druhu. Inštalujem diela tak, aby odhalili vzťahy autorov k sebe a k svojmu okoliu. Je to o reflexii miesta a pohybu človeka medzi zrodením a smrťou, medzi nekonečnosťou krátkej chvíle a intenzitou ľudskej túžby po naplnení a zmysle svojho života.

Asociácia: symposion, synagóga, symbióza, sympatia.

Symposion sme už spomenuli.

Synagóga je miesto stretnutí sa ľudí navzájom a stretnutia sa človeka s bohom, kde ľudia hľadali i potvrdzovali svoj zmysel života. Myslím, že táto funkcia sa tu, hoc v inej podobe, zachováva.

Symbióza je vzájomný vzťah organizmov spočívajúci v obojstranne výhodnom spolužití. Sympatiu definujeme ako sociálne spriaznenie, kde jedna osoba chápe pocity tej druhej.

Som rád, že môžem byť súčasťou symbiotického stretnutia, sympatických bytostí v prostredí tejto synagógy.

Ďakujem.

Martin Kratochvíl